

MIHÁLYI KÁROLYNÉ: VISSZAEMLEKEZÉSEK (1913–1975)

Közlésre előkészítette, közreadta és a bevezetőt írta
BÉKEFI ZSUZSA

Mihályi Károly kollegám volt a Lovassy László Gimnáziumban. 1969-ben kerültem a gimnáziumba, ő nemsokára nyugdíjba vonult. 1990-ben, mikor meghalt, kerültem közelebbi kapcsolatba zongoratanár feleségével. Elzi néni egyedül élt a Liszt Ferenc utcai családi házban, sokszor mentem hozzá beszélgetni, együtt jártunk hangversenyekre. 1992-ben halt meg a Bécsben élő fia, Laci agyrákban. Ezután a tragédia után még rendszeresebben kerestem fel Elzi nénit, aki mindig szívesen mesélt életének epizódjairól. Lebilincselőek, érzelemdúsak voltak a történetei. 1998. szeptember 22-én a 85. születésnapjára vittem neki egy spirálfüzetet és tollat, hogy írja le az életének történeteit. Meglepődtem azon, ahogy nekilátott az írásnak. Gyöngybetűkkel, szinte javítás nélkül róttá egymás után tele a lapokat.

Mihályi Károlyné 1999. február 16-án, saját lakásában szívroham következtében halt meg. Unokája, a Bécsben élő Róbert Mihályi nem sokkal Elzi néni temetése után megajándékozott a „Visszaemlékezések” fénymásolt példányával. Az élettörténet 1913 és 1975 között mutatja be az emlékező és családja életét, az átélt eseményeket.

Veszprém, 2017. október 15.

MIHÁLYI KÁROLYNÉ: VISSZAEMLEKEZÉSEK

(részlet)

A veszprémi ötvenes évek

...Egyszer összetalálkoztam Brusznai Árpáddal¹ az utcán. Ő Károly² tanártársa a gimnáziumban, latin–görög szakos tanár volt. Azt mondta nekem: „Haragszom

magára, mert nem jön a kórusomba!” (Nem tudtam, hogy van kórusa.) Mondtam neki: „Árpád, én már két kórusnak vagyok tagja, ha még egy harmadikba is elmegyek, Károly elvállik tőlem.” – Nevetett. Ezután azt mondta: „Szeretnék áprilisban, a színházban egy kis hangversenyt rendezni, mondja, nem tudna ekkor a kislánya valamit zongorázni?” Mondom: „De igen, egy kis Mozart Menüettet, Mozart gyermekkori szerzeményét.” Mondja erre Árpád: „Na, ez remek lesz! És maga nem tudna valamit énekelni és zongorázni?” – Orsolya Máriával³ megbeszéltem, hogy eljátszhatnánk Beethoven „Tavaszi” hegedű-zongora szonátájának I. tételét. Mária beleegyezett, ő is jónak látta ezt. – Énekelnék is valamit, gondoltam, Mozart „Das Veilchen”-t (Az ibolya). Ennek a kísérete nem nagyon nehéz, és én megtanítanám a Radovics Marikának – növendékemnek, akit már kb. 10 éve tanítok, és nagyon ügyes. (Marika most Borián doktor felesége.) Elkezdtük a próbákat. Bruszniai Árpáddal közöltem ezeket a műsorszámokat, nagyon meg volt elégedve. – 1954 áprilisában volt ez a hangverseny. Magdi első fellépése, hat és fél éves volt. Úgy konferálták be, hogy amit Mozart 6 éves korában komponált, azt most egy 6 éves művész nő fogja eljátszani. – Magdit felültem a zongoraszékre, de elfelejtettem neki megmondani, hogy ne kezdjen el azonnal játszani, ha felmegy a függöny, az emberek bizonyára tapsolni fognak. A kulisszák mögött álltam, és úgy vert a szívem. – Felment a függöny, persze nagy taps. Magdikám keze a billentyűkön, és nézte az embereket. Mikor csend lett, odasúgtam neki: „Most kezdheted!” – Olyan szépen muzikálisan játszott, hiba nélkül. Nagy sikere volt, az emberek odavoltak tőle, hiszen olyan kicsi volt. Regenye Pali, szintén tanítványom, átnyújtott neki egy kis cserép virágot. Az is ilyen kicsi volt. Azután Károly feljött a pódiumra, hóna alá kapta Magdit, és levitte. Az emberek felkiáltottak: „Hát így kell egy művésznőt levinni?” – Beethoven „Tavaszi” szonáta is jól sikerült. A szünetben hozzám jött Rohonyi doktor, azt mondta: Veszprémben még nem hallott így zongorázni. A Mozart „Das Veilchen” is jól sikerült. Marika hibátlanul kísért. Egy szóval sikerünk volt, és Árpád úgy örült az elismerésnek. Nem tudom, még milyen számok hangzottak el ezen a hangversenyen, azokat már elfelejtettem. Telt ház volt, és Árpád egy remekül sikerült hangversenyt könnyelhetett el. Úgy, hogy kedvet kapott az egész megismétléséhez Fűzfőn. Ott is telt ház mellett ugyanilyen sikerünk volt. Magdi tehát már nagyon korán belekóstolt a szereplésbe, és lámpaláz nélkül megállta a helyét. (Akárcsak én. A lámpalázat nem ismertem, mindig akkor szerettem magamat produkálni, ha engem sokan hallgattak, már kiskoromban is.)

Radovics Marikát nagyom szeretem. Most is sokszor jön hozzám. Beszélgettünk erről a hangversenyről is, és ő mondta, hogy akkor ő még egy Haydn szonátát is játszott, és előadásra került még egy Mozart vonósnégyes, melynek tagjai: Káté István,⁴ Kerbolt Kornél,⁵ Berend Iván⁶ és Beöthy István⁷ volt. Ez most nekem is eszembe jutott.

Magdi 7 éves korában iskolába került. Tanítottam zongorázni, nagyon szorgalmas és szófogadó volt. Ha azt mondtam, hogy ezt a gyakorlatot játszd el 10-szer, bevitte a gyufaskatulyát, és a gyufákat egyik oldalról a másikra rakta, nem csalt. Amikor a Czerny Kézügyesség iskolájához értünk – ez 4 kötet, minden kötetben 10 darab van – azt mondtam, csak úgy megyünk egyik kötet után a másikra, ha mind a 10 darabot eljátszod nekem, tempóban, kívülről. Megcsinálta. Olyan jó technikát adtam neki ezáltal, ezt később egyszer Komjáthy⁸ is mondta. – Egyébként nagy gonddal tanítottam Magdit. Zongoraművészt vagy zongoratanárt akartam belőle nevelni, ami én voltam, hiszen nagyon tehetséges volt. – A 8. általános végéig tanítottam, közben én a zeneiskolában tanítottam már. Be volt írva hozzám növendéknek, így járhatott szolfézásra Zámbo Istvánhoz,⁹ aki felfedezte, hogy Magdinak abszolút hallása van. Erről viszont én nem tudtam. – A 8. után felvételit kellett tennie a szakiskolába. Mivel Győrhez tartoztunk, márciusban elmentem Magdival a felvételire, ami remekül sikerült. A folyosón hallottam, milyen szépen játszik. Az elméleti vizsga sem okozott neki problémát a szigorú Szabó Miklósnál.¹⁰ Mindent jól meg tudott oldani a remek fülével. Simán felvették.

Most visszakanyarodok 1956-hoz, október vége volt, Laci a második gimnáziumba járt. – Károly egyik nap hazajött, azt mondta, az egész város, mint a hangyaboly, lövöldöznek, a várból le és a várba fel, azt hiszem, az oroszok, azt hiszem, hogy forradalom van kitörőben, „Lacit fogd, ne engedd az utcára!” A Laci? Nincs sehol! Egy idő múlva kézen fogva hozta Kóbor bácsi, mondva, hogy a Buhimban fogta fülön, a legnagyobb lövöldözés, veszély kellős közepében. Nagyon megijedtem, mondta: „Lacikám, most maradj itthon, ki tudja, mi van készülőben!” Korán reggel Károly kinyitotta a rádiót, ez a mondat hangzott el éppen: „Hazudtunk eddig eleget!” Egész nap lövöldözés, ágyúdörgés, tankok dübörgése. Szörnyű volt hallgatni. Az emberek kezdtek elmenekülni. A tanítás novemberben, decemberben szünetelt. Ártatlan embereket kivégeztek, mindenféle vádakat találtak ki ellenük, hiába vonultak fel tömegesen fehér zászlóval a szabadság jegyében. Elfogták, bebörtönözték, majd kivégezték őket, a legtöbbet koholt vádak alapján. Így végeztek szegény Brusznai Árpáddal is, pedig 3 bírósági tárgyaláson ment keresztül, mindannyiszor hangoztatta ártatlanságát. Mindenkit visszatartott a vérontástól, nyugalomra és higgadt cselekvésre szólította fel az embereket. A haza szabadságáért kiállni való szándékukat akarta bizonyítani. Többen megpróbálták rábeszélni, menjen ki külföldre, hiszen sokan ezt teszik. De ő azt mondta, miért menjen, nem csinált ő semmi rosszat, csak jót akart, szabadságot, jólétet és békét a hazájának. Az utolsó tárgyaláson halálra ítélték. Kötél által! Szegény felesége a folyosón hallotta meg az ítéletet. Azt hiszem, 32 vagy 34 éves volt Árpád, és volt egy 3 éves kislánya. – Borzasztóan sajnáltuk. Szerette a hazáját!

Bombázás is volt 56 őszén itt, telitalálatot kapott a gimnázium szertára, és talá-

lat érte a piarista templom tetejét, erről van fénykép az albumban. A piaristákat 1948-ban államosították, ekkor Pestre kerültek, és az iskola neve Lovassy László Gimnázium lett a várban. Károly 1 évig igazgató is volt, de nem akart maradni, Gyüre Attila¹¹ lett az igazgató és Károly igazgatóhelyettes volt. – Egyszer azzal jött haza, hogy valaki (azt már nem tudom, hogy ki) odajött hozzá mondva, hogy tudja, hogy Károly minden vasárnap misére megy, lenne olyan szíves megfigyelni, hogy a tanárok közül ki van misén. – Károly többé nem ment templomba, ő kém nem lesz.

Laci 1956. november 26-án 15 éves, Magdi 9 éves volt. – Minden nap hallgattuk a rádióban, hogy hányan mentek Ausztriába: 2000, 2500, és bementék, hogy milyen jeligen fognak üzeni. – Sok embernek nem sikerült, elfogták, visszahozták vagy bezártak sokakat. Már itt az állomáson a kalauz hangosan kiáltotta: „Beszállás Bécs felé!” – Egyszer Laci azzal állt elő, hogy Dódival szeretne kimenni, meg fogja vele beszélni. Nehezen, de belementünk volna. Úgy volt, hogy december 5-én reggel indulnának. Korán reggel jött Dódi – (egész éjjel nem aludtunk) –, hogy anyukája nem engedi. Megkönnyebbültünk, nagy kő esett le a szívünkről. – A növendékeim nem mertek délután órára jönni, csak délelőtt, és szülői kísérettel. Károlyhoz is így jöttek a tanítványai. – Délelőtt tanítottunk mind a ketten. December 6-án, Mikulás napján, amíg tanítottam, láttam, hogy Laci babusgatja Magdit, ölébe veszi, csókolgatja. Mikor elment a növendékem, kijött a konyhába: „Anyukám, én olyan éhes vagyok!” Mondtam: „Lacikám, várjuk meg aput, ő is mindjárt végez. Azután együtt megebédelünk.” Erre Laci: „De anyukám, és olyan éhes vagyok!” „Na, nem bánom, a levest megeheted (karfiol leves volt)! De a fő ételt (ludaskása), azt már együk meg együtt.” – Észre sem vettem, hogy Laci eltűnt. – Kijött Károly, végezve a tanítással, mondva, ebédelhetünk. – Hol a Laci? Mondtam, hogy az előbb még itt volt. – Károly elment Kóborékhoz, ők nem látták, rohant Dódihoz, náluk sem volt. Itthon megnéztük a pénzt, 50 forint volt a dobozban, az hiányzott, egy darabka szalonna volt a padláslépcsőn, az is hiányzott. A szobája asztalkáján volt egy összehajtott papírdarabka, ráírva: „végrendelet”. Most már tudtuk, hogy Laci elment, mégpedig egyedül a déli vonattal, ami 1/21-kor indul Szombathely felé, és csak azzal a levessel a gyomrában. – Istenem, leírni nem tudom, hogy mit éreztem! Nincs Lacikám, mi lesz vele! – Károly zokogott. Még sírni sosem láttam, azt mondta: „Én túl szigorú voltam Lacihoz!” – Most minden reményem és vigaszom a Szűzanya volt. Minden nap rorátéra mentem. Kértem a Szűzanyát, hogy épségben jusson át, és minél hamarabb kapjak róla hírt. – Volt iránytűje. December elején mondta nekem: „Anyukám, karácsonyra szeretnék egy iránytűt, de most vedd meg minél hamarabb, mert az az egy van már csak.” Megvettem, és azzal ment el. – December 18-án kaptam tőle az első életjelt. Jött a postásunk, azt mondta: „Ma csak ezt a kis levélkét hoztam.” Ránéztem, és akkorát sikítottam, mert Lacikám írása volt. – Postásunk becsukta maga mögött az ajtót, és mondta: „Nagyságos asszony, csak azt tessék

megnézni, hogy a fiatalúr átjutott-e?” Kezdttem olvasni: „Anyukám, ha ezt a levelet megkapod, nagy csoda lesz, mert egy fuvarosra bízom, aki szekérral megy ide-oda a határon.” – Becsületes ember volt, mert bedobta! – Ettől kezdve megnyugodtunk, már jó helyen van. Most amit leírok, az átjutásának körülményeit részben Lacitól később, részben idegenektől tudom. Lassan világos lett előttem, mit élt át.

Az tanácsolták neki a vonaton, hogy ne Szombathelyen szálljon le, mert az nagy állomás, ott rögtön elkapják, hanem előtte való kis állomáson, Porpácán. Mikor leszállt, látott az erdő előtt egy bácsit fát vágni. Odament hozzá, és tanácsot kért, hogyan induljon el Ausztriába. Azt mondta a bácsi. „Most semmi esetre se indulj el, világos van, és az erdőn át kell menned. Az erdő közepén van egy nagy ház kivilágítva tele ávosokkal, akik figyelnek. Gyere be hozzánk, várd meg az éjszakát.” Kedvesen fogadták, adtak neki vacsorára túrós csuszát, és lefektették. Azt mondta a bácsi, aludjon nyugodtan, majd ő úgy 2 óra tájban felébreszti, ő úgysem tud aludni. De a bácsi alig tudta felébreszteni, Laci olyan mélyen aludt. A család tagjai Isten csodája folytán Kóborék rokonai voltak, de ők nem tudták, hogy Laci kicsoda, ők csak napok múlva, mikor Kóborékat meglátogatták, mesélték el az esetet. Így értesültünk Laci elindulásáról.

Az első lapot karácsonykor kaptuk Fritztől (unokatestvérem), melyben a végén írja, hogy mindkét gyermekem jól van. – Meglepődtem ezen, hiszen Fritznek csak egy gyermeke van. Azután hatolt belém a tudat, hogy Laci ott van! – Laci kezdett nekünk írni, de csak „Kedves Rokonok!” vagy keresztnevünk megszólításával németül. A leveleket eltettem. Megtudtam később, hogy Fritz mindnyájunkat várt. Laci csak fél napig volt a „lagerban”, Fritz mindjárt érte ment. A lágerban adtak neki nadrágot, mert az ment tönkre, sálat, és teletömték a zsebeit fügével, csokival, és meg voltak lepve, hogy mennyit tud németül. – Azután Fritz járta az iskolákat. Hogy hol van hely, hol tudják felvenni. Végre egyikbe sikerült felvételt nyernie, de csak mint hallgató, hiszen annyit még nem tudott németül, hogy dolgozatokat írhatott volna, és a táblánál sem tudott volna felelni. Egy fél évig csak hallgatta az órákat. A következő évben már, mint rendes tanulót sorozták be. Szorgalmasan tanult, mind jobban ment a német. Angolt még nem tanult, ott meg már második éve tantárgy volt. Fritz fogadott mellé angol házi tanítót, ez is kezdett beindulni. Végül – a leveleiből tudom –, hogy ösztöndíjat is kapott, mert olyan jól sikerült az ábrázoló geometria dolgozata, egyedül ő kapott a dolgozatára „nagyon jó!”-t. Egyik levelében azt írta, hogy ő nem lett jobb az iskolában, csak a többiek sokkal rosszabbak, a tanárok sokszor már tehetetlenek.

Most arról, mikor Laci az erdőn át Ausztria felé elindult. – Éjjel, sötétben, szitáló esőben, egyedül. Ment egy kis csoport, mondták neki, csatlakozzon hozzájuk, de Laci azt mondta, ő nem csatlakozik senkihez, egyedül akar menni. (Később megtudta, hogy azokat visszahozták.) 30 km-t gyalogolt, mikor már nagyon fáradt volt,

lefeküdt egy bokor tövében, elaludt. Már hajnalodott, mikor arra ébredt, hogy valaki felrázza. Fehér ruhás határőr volt, és osztrák! Tehát már osztrák földön volt. Azonnal bevitték a lágerba.

Öt év után mehettem ki hozzá. Károly beszélt egy magas rangú rendőrfőnökkel, akinek két fiát tanította, hogy mikor mehetnék én ki. Azt mondta a rendőr, hogy jöjjenek be hozzá, négyszemközt akar velem beszélni. Elmentem hozzá. Nagyon kedves volt, különben semmi bajunk sem lett abból, hogy Laci kiment, békében hagyták Károlyt. – Ez a rendőrfőnök elém rakott egy ívet, amit ki kellett tölteni. Azt mondta, hogy írjam bele, hogy azért akarok kimenni, mert haza akarom hozni. Úgy sem fog hazajönni, de ezt kell beírni, hogy kimehessek. – Így azután kimehettem. – Istenem, milyen boldog viszontlátás volt! – Vonattal mentem, az állomáson már láttam Fritzet, Gustit, a feleségét és Lacit, hogy keresnek. Fritz kiáltja: „Laci da ist Mutti!” Laci rohan fel, annyi volt az ember, hogy nem fértünk egymáshoz. Szörnyű volt a várakozás, míg végre megölelhattük egymást. – A Bujatti gasseban laktak, szép lakásban. Minden kényelemben, jólétben. Nagyon boldog hónapot töltöttem el náluk. A nélkülözések után a paradicsomban éreztem magam. A Gusti annyi mindent vett nekem, még ruhát is varrt. Mikor hazajöttem, mindent felvettem, fehérmeműt, arra az új ruhát. Jó kövér voltam, alig tudtam mozogni, de kibírtam. A vonaton sok embert bevitték a WC-be, levetkőztették, mindent elvettek tőlük. Ettől rettegetem én is. De szerencsére mindent hazahoztam. Károlynak villanyborotvát is sikerült hazahoznom. Eldugtam a kézimunkám közé. A zsinórral volt probléma, hogy ne lássák. – Lacinak volt már egy mopedja, egy kis motorbicikli, azon vásárolt, sokszor Gusti is ráültette. Fritz kocsival járt a munkahelyére Ibsbe. Útépítő mérnök volt. Sokszor egy hétig nem láttuk. Volt, hogy Laci odament neki segíteni, és ha a munkatársakkal egy kis ivászatot rendeztek, és kissé berúgtak, jó volt a hangulat. Laci hozta haza Fritzet, pedig még jogosítványa sem volt, még nem kaphatott, de már vezetni tudott.

Gusti mesélte, hogy kapott Fritztől egy villanyvarrógépet. Egyik nap hazajött a vásárlásból, a szobában Laci ült a földön, körülötte a varrógép szétszedett alkatrészei. Gusti majdnem elájult! Sírva fakadt: „Laci, mit csinálsz?” Azt felelte Laci: „Szétszedtem, hogy lássam, hogy van összeállítva, különben nem tudom megjavítani, ha egyszer elromlik!” Az utolsó srófig össze tudta állítani. Azután mindig ő készítette rajta a gomblyukákat, meg eltisztázta a ruhákat, amit Gusti varrt. Ezzel sokat segített neki. – Ugyanezt csinálta Fritz karórájával is. Azt is szétszedte, és összerakta. Akkor már kiismerték Lacit, tudták, ha valami elromlik, Laci meg tudja javítani. Járt Fritznéknél egy mesterember, aki azt mondta, minek hívnak engem, itt van maguknak a fiatalember, aki mindent meg tud javítani. – Gustiéknak van egy szép faházuk a Fertő tónál, vízi nádason, cölöpökön épült. Ott a konyhát Laci 16 évesen beépítette egyedül. Azóta is úgy van, Gusti megmutatta nekem. – Nem tudom, Laci hol tanulta ezeket. Mikor még itthon volt, és valamilyen szerelő jött, ő

már ott termett, és nézte. Károly sokszor mérges volt, és bezavarta: „Azonnal menj be tanulni!” – Lacit minden műszaki dolog érdekelt.

És most Robi a nyomdokain halad, ugyanolyan, mint az apja, mindenhez ért. – Ha nálam most valami elromlik, az biztos, hogy Robi meg tudja javítani, soha senkit sem kell hívnom. – Lacikám az én konyhám is milliméter pontossággal rendezte be (Károly halála után). Mosógép, mosogatógép, Zanussi villanytűzhely, teatűzhely egy sorban, precízen...

JEGYZETEK

- ¹ Brusznai Árpád (1924–1958) görög–magyar–történelem szakos tanár. Az ELTE görög filológiai intézetében tanársegéd volt 1950-ig, amikor származása miatt elbocsátották az állásából. Vácott a székesegyházban vállalt kántori állást, ott házasodott össze Honti Ilonával. 1953–1956 között Veszprémben éltek, ahol Brusznai Árpád a Lovassy László Gimnázium tanáraként a városban énekkart és irodalmi kört is szervezett. 1956 októberében a Megyei Nemzeti Forradalmi Tanács vezetőjeként a fegyvermentes, békés átalakulás híve volt. Koholt vádak alapján koncepció per végén elítélték, és 1958. január 9-én kivégezték.
- ² Mihályi Károly (1910–1990) a francia, a német, az angol és az orosz nyelv tanára. A kecskeméti Piarista Gimnáziumban kezdte meg tanári pályáját. 1940-ben házasodott meg Budapesten, felesége Wanausz Elza zongoratanárnő. 1940/41-es tanévtől az 1969/70-es tanév végéig a veszprémi Piarista Gimnázium, majd a jogutód Lovassy László Gimnázium nyelvtanára. Az államosított gimnáziumban az 1948/49-es tanévben megbízott igazgató, majd 1949–1970-ig igazgatóhelyettes. Nyugdíjazása után, 1977–79 között óraadó tanár volt a régi iskolájában.
- ³ Orsolya Mária (1900–1986) hegedűtanár, veszprémi zenész család tagja. Oklevelét Győrben szerezte. Az általa alapított Orsolya-vonósnégyes az 1930-as évektől rendszeresen jelen volt Veszprém zenei életében. A zeneiskolában az 1940-es évektől már biztosan tanított. Tanítványa volt Zámbó István is. Az 1956-ban alapított városi szimfonikus zenekar 2. hegedű szolámát évekig vezette. Az 1960-as évekig, nyugdíjazásáig tanított a zeneiskolában
- ⁴ Káté István (1932–2013) hegedűtanár, zenepedagógus, zeneiskolai igazgató. 1955-től a veszprémi Állami Zeneiskola tanára, 1951-től igazgatóhelyettes, 1973-tól nyugdíjba vonulásáig ugyanitt igazgató. 1956–1990 között a Veszprémi Szimfonikus Zenekar (alapító) koncertmestere, szólistája. Veszprémi működése kezdetén megalapította a Veszprémi Vonósnégyest (alapító tagjai: Káté István, Kerbolt Kornél, Berend Iván és Mihákovics János), majd 1965-ben feleségével, Lantos Magdával (1921–1985) a Veszprémi Vonósötöst. Munkássága révén megújult Veszprém zenei élete. Koncertező művészek, zenepedagógusok viszik tovább mindazt, amit Káté István megteremtett a város zenei életében.
- ⁵ Kerbolt Kornél (1915–1999): Gyógyszerészként dolgozott a családi tulajdonban lévő Arany Oroszlán gyógyszerertárban, majd az államosítás után ugyanitt vezető lett. 1958 óta Baranya megyében kutató gyógyszerészként tevékenykedett.
- ⁶ Berend Iván: Egy orosz arisztokrata család leszármazottja. 1951–1954 között a Lovassy Gimnázium matematika-fizika szakos tanára.
- ⁷ A visszaemlékező közlése téves, mivel Beöthy István csak 1958. szeptember elsejétől lett a zeneiskola tanára. Az első, Káté nevével fémjelzett vonósnégyes csellistája Mihákovics János volt (lásd Káté I. önéletrajzi írását, Veszprémi Szemle 2017. 1. számában), aki a Zeneművészeti Főiskola akadémiai osztályait 1908/9. tanévben végezte el kitűnő eredménnyel. 1953-ig Budapesten a Pénzügyőri Egyesületek Államilag Engedélyezett Zeneiskolájának és a Fővárosi

Zenetanfolyamok Központja Baross utcai gimnáziumának volt a gordonka tanára, majd Ocsovszky Aranka igazgató hívására 1953–1957-ig óraadóként tanított a veszprémi zeneiskolában. Helyére került 1958. szeptember 1-től Beóthy István csellótanár, aki az 1950–1960-as években tanított Veszprémben. Közben a cselló szólam vezetője is volt a Veszprémi Szimfonikus Zenekarnak, kamarazenélt. Nyugdíjba vonulása után Budapestre költözött, ott élt haláláig. Növendékei közül többen választották a zenei pályát.

- ⁸ Komjáthyne Füzessey Mária zongorapedagógus, budapesti zenei szakfelügyelő, zongoraművész, több nagy sikerű, ma is használatban lévő zongoraiskola kottájának szerzője.
- ⁹ Zámbo István (1932–2007) Liszt-díjas, Magyarország Érdemes Művésze, karvezető és karmester. A veszprémi piaristáknál járt középiskolába, és a zeneakadémiai tanulmányainak befejeztével énektanári és karvezetői képesítéssel 1956-tól Veszprém zenei életének fontos szereplője lett. Tanított a Zeneiskolában, irányította Veszprém Szimfonikus Zenekarát, 1956-ban megszervezte Veszprém Város Vegyeskarát, majd a kórust a nemzetközi elismerés sikeres útjára vezette. 1976–1992 között a Zeneakadémia docense, 1995–2006 között a veszprémi Dohnányi Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatója volt. Megalapozta a veszprémi oratóriumkultúrát, munkássága nyomán kórusok sora alakult meg Veszprémben is.
- ¹⁰ Szabó Miklós (1931-ben született): A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem nyugalmazott kóruskarnagya. Kossuth-díjas tudós zenepedagógus. 1958-ban alapította a Győri Leánykart. Nemzetközi sikereket aratott a leánykar Bartók kórusműveinek és több XX. századi magyar zeneszerző műveinek méltó tolmácsolásával.
- ¹¹ Gyüre Attila (1914–1990): Matematika–fizika szakos tanár 1950-től a Lovassy László Gimnáziumban. 1952-től a gimnázium igazgatója, egészen 1978-as nyugdíjazásáig.